

RIDDERKERK

2^e Tussenrapportage 2017

Raadsbehandeling 2 november 2017

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.....	4
Deel I Financiële rapportage.....	+
2. Budgettaire wijzigingen	8
3. Budgettair neutrale wijzigingen.....	13
4. Investerings.....	17
Deel II Prestatie-indicatoren	21
5. Prestatie-indicatoren begroting en jaarstukken.....	22
Deel III Bijlagen	31
6. Bijlage 1. Overzicht openstaande raadstoezeggingen.....	32

1. Inleiding

In de loop van het jaar doen zich ontwikkelingen voor die de raad aanleiding kunnen geven tot het bijstellen van doelstellingen en de budgetten. Deze tussenrapportage geeft inzage in deze ontwikkelingen en betreft alleen het jaar 2017. Dit in tegenstelling tot de 1e tussenrapportage die ook de structurele gevolgen bevatte. De structurele gevolgen van deze tussenrapportage zijn verwerkt in de Programmabegroting 2018. De ontwikkelingen zijn gebaseerd op de realisatiecijfers van het eerste halfjaar, die geëxtrapoleerd zijn naar het gehele jaar. Mutaties kleiner dan € 25.000 zijn in deze rapportage niet apart genoemd, maar opgenomen als 'diverse kleine mutaties'. Het eindsaldo van deze tussenrapportage is een positief bedrag van € 89.000.

Gevolgen meicirculaire

De mutaties uit de meicirculaire zijn in de diverse programma's verwerkt. Het saldo van al deze mutaties laat een flink oplopend voordeel zien. Het voordeel van alle mutaties voor 2017 is €573.800.

Juridische zaken

Ook dit jaar is het noodzakelijk gebleken om extern advies in te winnen op een aantal belangrijke juridische dossiers. De ervaring leert dat er ieder jaar wel externe juridische ondersteuning noodzakelijk is, terwijl daar geen budget voor beschikbaar is.

De 3 decentralisaties

Net als het Rijk zien wij de budgetten voor Jeugd, Welzijn en zorg en Werk in samenhang. Wij willen ons geld inzetten op de beleidsvelden binnen het sociaal domein waar dat nodig is.

In de afgelopen maanden hebben binnen de 3 decentralisaties enkele grote ontwikkelingen plaatsgevonden. Zo wordt er extra geld uitgetrokken voor de wijkteams om de werkdruk het hoofd te bieden, is er extra geld nodig voor de lokale inkoop voor de doelgroep jeugd en is er extra geld geraamd voor de wet Buig omdat het aantal uitkeringsgerechtigden is toegenomen waardoor het budget voor 2017 niet toereikend is. Binnen de WMO is er wederom sprake van onderuitputting van budgetten.

De volgende onderwerpen zijn beleidsaanpassingen waarvoor, op basis van transparantie en rechtmatigheid, expliciete besluitvorming gewenst is.

Kunst Centrumplan Ridderkerk

Uit de reserve Beeldende kunst is € 50.000 nodig voor de dekking van de kunsttoepassing op het Koningsplein. Deze reserve is speciaal in stand gehouden voor de aanschaf van een kunstwerk op het Koningsplein. Deze kunsttoepassing is onderdeel van het Centrumplan Ridderkerk.

Huisvesting wijkteams in gebouw C Koningsplein

Met ingang van 2018 zullen de wijkteams worden gehuisvest in gebouw C. Om de accommodatie geschikt te maken moeten enkele aanpassingen aan het gebouw en de inrichting worden uitgevoerd. De kosten hiervoor zijn geraamd op € 88.000. De kapitaallasten worden opgenomen in de conceptbegroting 2018.

Indicator Lucht opnemen met ingang van de begroting 2018

De bestaande prestatie-indicator CO2 reductie ten opzichte van 1990 is bijna onmogelijk in te vullen. Hiervoor in de plaats is de eenvoudiger in te vullen, meer gebruikte indicator Lucht een goed alternatief. Laatstgenoemde indicator geeft informatie over de voorraad lucht op basis van de uitstoot van CO2, stikstofoxide, fijnstof en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) tot 100 (zeer hoog). Deze omwisseling verbetert de vergelijkbaarheid en levert algemeen geaccepteerde informatie.

Prestatie-indicatoren

Bij de behandeling van de jaarrekening 2016 zijn vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de prestatie-indicatoren. Hierom is in deze tussenrapportage een toelichting en een nieuw overzicht met de prestatie-indicatoren opgenomen.

De tussenrapportage bestaat uit 3 onderdelen:

Deel I Financiële rapportage

De Financiële rapportage is gesplitst in 'budgettaire wijzigingen', 'budgettair neutrale wijzigingen' en 'investeringen'.

De 'budgettaire wijzigingen' geven voor het jaar 2017 de volgende financiële effecten:

	bedrag (- = voordeel)
	<u>2017</u>
Saldo begroting 2017 na 1e tussenrapportage	0
Saldo 2 ^e tussenrapportage 2017	-89.000
Prognose saldo rekening 2017	-89.000

Deel II Prestatie-indicatoren

In deel II worden het proces en de (wettelijke) ontwikkelingen met betrekking tot de prestatie-indicatoren kort toegelicht.

Het overzicht van de indicatoren uit de jaarrekening 2016 is geactualiseerd en toegevoegd.

Deel III Overzicht openstaande raadstoezeggingen

De bijlage bestaat uit het overzicht openstaande raadstoezeggingen.

Deel I

Financiële rapportage

2. Budgettaire wijzigingen

+ = nadeel / - = voordeel

L = lasten / B = Baten

I = incidenteel / S = structureel

PROGRAMMA'S

Programma 1 Bestuur en (overheids)participatie

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>0.1 Bestuur</u>			
<u>Raad</u>			
Verhoging van de vergoeding voor raadsleden per 1-1-2017 en kosten van een tijdelijk extra raadslid als gevolg van ziekte van een vast raadslid.	L	I/S	26.900
<u>Regionale samenwerking</u>			
De bijgestelde offerte voor werkzaamheden inzake gebiedsbemiddeling sanering glas, in opdracht van de Bestuurlijke werkgroep glas, is begin 2017 binnengekomen. Leden van de bestuurlijke werkgroep glas zijn: de portefeuillehouders van de gemeenten Ridderkerk, Barendrecht, Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht. (Ridderkerk voert de financiële administratie voor het samenwerkingsverband). Ten onrechte is er geen bedrag voor deze werkzaamheden in de begroting 2017 opgenomen. De afwijking wordt gedekt uit van de provincie te ontvangen subsidiebijdragen, die overigens wel zijn geraamd.	L	I	60.000
<u>BAR-bijdrage</u>			
<u>Gemeentehuis Albrandswaard</u>	L	I	-39.100
In 2016 zijn er abusievelijk vanuit de gemeente Albrandswaard teveel kosten gefactureerd / doorbelast aan de BAR-organisatie voor het gemeentehuis Albrandswaard. Dit betekent voor Ridderkerk een ontvangst van € 39.100.			
<u>Cao-ontwikkeling</u>			
Op 4 juli 2017 hebben VNG en vakbonden een principeakkoord gesloten over de nieuwe Cao Gemeenten. Voor 2017 betekent dit voor Ridderkerk een hogere doorbelasting vanuit de BAR-organisatie van € 78.500.	L	S	78.500
<u>Resultaatgerichte bekostiging en sturing voor jeugdzorg</u>			
Op 1 januari zal een start worden gemaakt met de nieuwe werkwijze van resultaatgerichte bekostiging en sturing voor jeugdzorg.	L	I	102.800
Deze veranderende werkwijze heeft consequenties voor de administratieve processen en de werkwijze van de medewerkers in de wijkteams. De veranderende werkwijze blijkt grotere aanpassingen in het administratieve proces te weeg te brengen dan vooraf was voorzien.			
Er is extra budget nodig om aanpassingen te doen op administratieve processen en opleidingen te verzorgen voor de medewerkers in de wijkteams.			
<u>Correctie BAR-bijdrage</u>			
In de 1e tussenrapportage 2016 is een bijdrage aan de BAR-organisatie opgenomen i.v.m. leerwerkplekken. Dit bedrag is abusievelijk opnieuw verwerkt in de 2e tussenrapportage 2016. Door deze wijziging wordt dit gecorrigeerd.	L	S	-185.600

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>0.4 Overhead</u>			
<u>Juridische zaken</u> Wij maken gebruik van een extern advocatenkantoor bij zaken waarvoor specialistische kennis nodig is. Ook voor een 'second opinion' wordt geregeld extern advies gevraagd. Denk aan dossiers als 'de boomgaard', 'Salem' en 'Huis te Woude'. De kosten voor dit soort adviezen zijn niet geraamd, maar de ervaring van de afgelopen jaren leert dat er ieder jaar wel externe juridische ondersteuning noodzakelijk is.	L	S	153.000
Diverse kleine mutaties.	L	S	-7.800
Totaal programma 1 Bestuur en (overheids)participatie			188.700

Programma 2 Veiligheid

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>1.2 Openbare orde en veiligheid</u>			
Er is aanhoudende overlast van vrachtwagenparkeerders bij de Handelsweg. Dit vergt intensieve inzet van verschillende partijen. Om de vrachtwagenbestuurders te gaan waarschuwen en weg te sturen, worden er gedurende 3 maanden verkeersregelaars ingehuurd en ingezet. Dit komt bovenop de inzet van de MRDH, politie, BOA's en andere betrokkenen.	L	I	30.000
Totaal programma 2 Veiligheid			30.000

Programma 4 Economische zaken

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>0.3 Beheer overige gebouwen en gronden</u>			
Voor een aantal gebouwen (Koninginneweg 150, Brandweerkazerne, de Fuik) geldt dat de beheerkosten zijn gewijzigd (o.a. gebruikersbelastingen die wel worden betaald maar niet zijn geraamd) of dat gebouwen in het beheer zijn toegevoegd (Amaliastraat 32 en Windmolen 110).	L	S	25.000
Diverse kleine mutaties.	B	S	-19.800
Totaal programma 4 Economische zaken			5.200

Programma 6 Cultuur, sport en groen

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>5.1 Sportbeleid en activering</u>			
In het proces van verzakelijking van de relatie tussen SenW en de gemeente wordt in 2017 extern juridisch advies ingewonnen voor o.a. opties voor de toekomstige relatie met SenW, aanbesteding en quasi-inbesteding.	L	I	100.000
Totaal programma 6 Cultuur, sport en groen			100.000

Programma 7 Jeugd(hulp)

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>6.2 Wijkteams</u>			
In de afgelopen maanden zijn er meer casussen met complexe gezinsproblematiek (o.a. huiselijk geweld) bij de wijkteams binnengekomen dan de wijkteams aan konden. Dit maakt dat de wachttijd voor inwoners aanzienlijk langer is geworden, waarvoor maatregelen worden getroffen. Er is behoefte aan tijdelijk extra capaciteit om deze piek in de wachttijd terug te dringen. Tot eind 2017 wordt extra capaciteit ingezet.	L	I	60.000
<u>Inzet in wijkteams</u> Verhoging uitgavenbudget a.g.v. meicirculaire 2017.	L	S	101.000

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>6.72 Maatwerkdienstverlening 18-</u> <u>Lokale inkoop buiten wijkteams</u> Bij de 1e Tussenrapportage 2017 is een structurele afwijking gerapporteerd van €168.000 naar aanleiding van de voorlopige eindstand 2016. De trend in het zorggebruik geeft aanleiding om dit budget verder op te hogen. Dit geldt voor de doelgroep jeugd met een beperking en basis-GGZ.	L	S	100.000
Totaal programma 7 Jeugd(hulp)			261.000

Programma 8 Welzijn en zorg (Wmo)

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>6.1 Samenkracht en burgerparticipatie</u> <u>Ontwikkelingssamenwerking</u> Voor 2017 (en 2018) is extra ondersteuning van de werkgroep Fairtrade Ridderkerk nodig.	L	I	26.000
<u>6.71 Maatwerkdienstverlening 18+</u> <u>WMO huishoudelijke verzorging ZIN</u> Verhoging budget a.g.v. meicirculaire 2017 Wmo huishoudelijke verzorging.	L	S	130.000
<u>WMO begeleiding en overige in natura</u> Er is binnen de WMO sprake van meerdere eigen bijdragen. Het afschaffen van de eigen bijdrage op begeleiding heeft niet geleid tot de verwachte stijging van het gebruik terwijl de behoefte en complexiteit van de problematiek wel lijkt toe te nemen. Van het te verwachten overschot in 2017 wordt een deel afgeraamd en een deel (€ 60.000) wordt ingezet voor nieuwe maatregelen die beter aansluiten bij de vraag zoals laagdrempelige (inloop)activiteiten en het versterken van mantelzorgondersteuning (zie programma 7 onder 6.2 wijkteams).	L	S	-451.000
Verhoging budget a.g.v. meicirculaire 2017 Wmo decentralisatie.	L	S	188.000
<u>WMO eigen bijdrage</u> Doordat het gebruik van huishoudelijke verzorging al een aantal jaren daalt, blijven de inkomsten van de eigen bijdrage ook achter. Het ligt niet in de lijn der verwachtingen dat de inkomsten zullen stijgen.	B	S	200.000
<u>WMO begeleiding en overige PGB</u> Het zorggebruik van de Wmo begeleiding met een persoonsgebonden budget blijft achter, waardoor er een onderbenutting te verwachten is in 2017. Doordat er in 2017 acties worden ingezet, zoals laagdrempelige (inloop)activiteiten en het versterken van mantelzorgondersteuning om het bereik en gebruik van Wmo begeleiding te verbeteren, is het voorstel om het budget incidenteel af te ramen.	L	I	-100.000
Diverse kleine mutaties.	L	S	7.400
Totaal programma 8 Welzijn en zorg (Wmo)			400

Programma 9 Werk

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>6.3 Inkomensregelingen</u> <u>Wet BUIG</u> Verhoging raming a.g.v. meicirculaire 2017 betreffende verhoogde asielinstroom.	L	I	120.000
In 2016 en 2017 is het aantal uitkeringsgerechtigden toegenomen. Omdat de rijksbijdrage Buig lager is vastgesteld dan op basis van de prognose van het verdeelmodel was berekend, is deze niet toereikend. In oktober wordt de rijksbijdrage pas definitief vastgesteld. Door deze onzekerheid is het totaal te verwachten tekort op dit budget nog onzeker. Er worden diverse maatregelen geïmplementeerd die van invloed zijn op de in- en uitstroom van uitkeringsgerechtigden.	L	S	500.000

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>6.4 Begeleide participatie</u> <u>Sociale werkvoorziening</u> Aframing a.g.v. meicirculaire 2017. (Conform wat is vermeld bij regel A3 in de Raadsinformatiebrief meicirculaire Gemeentefonds 2017, van 30 juni 2017) Per 1 januari 2017 is de financieringssysteem van de WSW gewijzigd: de verdeling van de voor de WSW-uitvoering beschikbare middelen wordt gebaseerd op de gemeente waar de WSW-er werkt, en niet meer op de woongemeente. Dit betekent dus dat de baten verhuizen naar de gemeente waar de lasten worden gemaakt. Baten en lasten verdwijnen grotendeels uit onze begroting, want de SW-bedrijven waar wij mee samenwerken zijn alle buiten de gemeente gevestigd. Gemeente Ridderkerk ontvangt en betaalt dan alleen nog de loonkosten voor de WSW-werknemers die niet via een SW-bedrijf werkzaam zijn. Dit betekent een lagere Integratie-uitkering Participatiebudget van € 3.110.000 in 2017. Omdat we ervan uitgaan dat het lagere budget voldoende is om de voor onze gemeente blijvende kosten te betalen, verrekenen we deze nadelen met de betreffende inhoudelijke budgetten.	L	S	-3.110.000
<u>6.71 Maatwerkdienstverlening 18+</u> <u>Schuldhelpverlening</u> In 2017 wordt € 24.000,- gebruikt voor de implementatie van het SDV-model. Sinds 2015 is er in het algemeen een duidelijk dalende trend zichtbaar bij het aantal hulpvragen, de partners zijn steeds meer in staat om problematische schulden te voorkomen. Dit bedrag wordt incidenteel afgeraamd. De uitvoering vanaf 2018 wordt nieuw ingericht. De nieuwe werkwijze is beschreven in de business case SDV-model.	L	I	-100.000
Totaal programma 9 Werk			-2.590.000

Programma 10 Gezondheid en duurzaamheid

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>7.4 Milieubeheer</u> <u>Klimaat</u> <u>Gat scherm snelweg.</u> We zetten ons in voor het dichtenvan het 'gat' in het scherm langs de snelweg. In samenwerking met Rijkswaterstaat en de provincie Zuid-Holland onderzoeken we de mogelijkheid lokaal geproduceerde multifunctionele draaiende zonnepanelen te realiseren. Het ene moment werken ze als zonnepaneel, het andere als luchtzuiveraar of als marketingbord.	L	I	35.000
Als gevolg van de vrijval van de voorziening Huisvesting vindt er een eenmalige teruggave van de DCMR plaats van € 106.300.	B	I	-106.300
Totaal programma 10 Gezondheid en duurzaamheid			-71.300

Programma 11 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Toelichting	L/B		2017
<u>8.1 Ruimtelijke ordening/0.10 Reservemutaties programma 11</u> <u>Marktinitiatieven</u> Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (B.B.V.) zijn vanaf 2016 de boekhoudvoorschriften voor marktinitiatieven gewijzigd. In de begroting 2017 is hiermee nog geen rekening gehouden. De ramingen voor de marktinitiatieven zijn nu aangepast. Per saldo geeft dit een nadeel van € 56.700 bij de marktinitiatieven. Aangezien de toevoeging aan de algemene reserve voor afdracht toeslag stadsuitbreiding bij grondverkoop vervalft staat hiertegenover een voordeel van € 18.900. Per saldo is sprake van een nadeel van € 37.800.	L	I	37.800
Totaal programma 11 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen			37.800

Programma 12 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>05. Treasury</u>			
<u>Verzekeringen</u>			
In de 1e Tussenrapportage 2017 is deerschikking van het verzekeringspakket verwerkt. Daarna is gebleken dat deerschikking niet volledig juist is geweest. Een verzekering is ondergebracht bij Albrandswaard terwijl deze voor Ridderkerk is en daarnaast heeft nog een verhoging van het premiebedrag van een verzekering plaatsgevonden.	L	S	58.000
<u>0.61 OZB woningen</u>			
De werkelijke WOZ-waarden van met name de nieuwbouwprojecten blijken hoger te zijn dan de aanname bij de begroting. Gevolg hiervan is een hogere opbrengstraming van € 19.000. Daarnaast is op grond van de jaarrekening 2016 de verwachting dat in 2017 minder OZB-verminderingen (€ 15.000 minder) zal worden toegekend in het kader van de WOZ-bezwaren.	B	I	-34.000
<u>0.62 OZB niet woningen</u>			
De werkelijke WOZ-waarden van met name de nieuwbouwprojecten blijken hoger te zijn dan de aanname bij de begroting. Gevolg hiervan is een incidenteel voordeel.	B	I	-72.000
<u>0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds</u>			
Lagere algemene uitkering op basis van de meicirculaire.	B	S	1.997.200
Totaal programma 12 Financiering en algemene dekkingsmiddelen			1.949.200

Saldo van de mutaties van alle programma 's			-89.000
--	--	--	----------------

3. Budgettaire neutrale wijzigingen

+ = nadeel / - = voordeel

L = lasten / B = Baten / L/B = Saldo van lasten en baten

I = incidenteel / S = structureel

PROGRAMMA'S

Programma 1 Bestuur en (overheids)participatie

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>0.1 Bestuur</u>			
<u>Afvalbeleidsplan</u>			
Toename kosten BAR-organisatie als gevolg van het afvalbeleidsplan (schoonmaak, belastingen, veiligheid).	L	S	35.000
<u>BAR-bijdrage</u>			
De kosten voor het leveren van de toekomstvisie bestaan voor een belangrijk deel uit personele kosten, met name stedenbouw, RO en milieu. Aangezien het om incidentele inzet gaat zal de personele inzet in de BAR worden aangetrokken. Voor de kosten van 2017 is dekking binnen het budget Toekomstvisie (zie programma 11).	L	I	90.900
<u>0.10 Reservemutaties programma 1</u>			
Aanwending algemene reserve ingevolge het afvalbeleidsplan.	B	I	-35.000
Diverse kleine mutaties.	L	I	12.600

Programma 2 Veiligheid

Toelichting	L/B	I/S	2017
Diverse kleine mutaties.	L	I	-7.200

Programma 3 Verkeer, vervoer en wegen

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>2.4 Economische havens en waterwegen/0.10 mutaties reserves</u>			
Het baggeren van de haven is uitgesteld in 2016. De totale kosten voor het baggeren van de haven bedragen € 310.000. Dit komt door intensiever gebruik van de containerterminal en veel (grote) schepen die zorgen voor een snellere aanwas van bagger in een deel van de jachthavens.	L/B	I	249.800
De twee particuliere jachthavens dragen € 60.200 bij in deze kosten. Het verschil komt voor rekening van de gemeente. Hierdoor komt aanwending van de onderhoudsreserve baggeren haven Ridderkerk uit op € 249.800.			
Aanwending onderhoudsreserve baggeren haven ridderkerk.	B	I	-249.800
Diverse kleine mutaties.	L	I	-5.400

Programma 5 Onderwijs

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken</u>			
Voor de (Sisa) rijksbijdrage Onderwijs Achterstanden Beleid zijn tot nu toe geen uitgaven en inkomsten geraamd. Vanwege de verlenging van de regeling worden de uitgaven en inkomsten nu bruto geraamd.	L	S	484.300
	B	S	-484.300

Programma 6 Cultuur, sport en groen

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie</u> <u>Kunsttoepassing Centrum</u> Op 24 november 2015 heeft het college van B&W besloten kunst te gaan toepassen bij de voltooiing van het Centrumplan Ridderkerk. Met deze kunsttoepassing wordt beoogd een bijzonder accent te geven aan de voltooiing van de vernieuwing van het centrum. De laatste fase van het nieuwbouwproject Kuyperhof, onderdeel van het Centrumplan, zal naar verwachting in het voorjaar van 2018 zijn opgeleverd. Op 6 juni 2017 heeft het college van B&W conform besloten over het plan van aanpak. De kosten zullen dus nog in 2017 gemaakt worden.	L	I	50.000
<u>0.10 Reservemutaties programma 6</u> Aanwending algemene reserve voor vorming kapitaallastenreserve Verbeteren bereikbaarheid sportpark Reijerpark.	B	I	-172.000
Vorming kapitaallastenreserve Verbeteren bereikbaarheid sportpark Reijerpark.	L	I	172.000
Dekking uit reserve Beeldende kunst tbv kunsttoepassing Centrum.	B	I	-50.000

Programma 8 Welzijn en zorg (Wmo)

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>6.1 Samenkracht en burgerparticipatie</u> <u>Vluchtelingen</u> Extra geld wordt ontvangen in verband met de verhoogde taakstelling van vergunninghouders. Via het COA ontvangen we deze extra bijdrage, per gehuisveste volwassen vergunninghouder.	B	I	-50.000
Deze extra bijdrage wordt 1 op 1 weer ingezet, via een subsidie, bij Stichting Vluchtelingenwerk voor de inkoop van trajecten Maatschappelijke begeleiding en Participatieverklaringstrajecten.	L	I	50.000
<u>6.71 Maatwerkdienstverlening 18+</u> <u>WMO huishoudelijke verzorging ZIN</u> Uit de praktijk blijkt dat meer cliënten gebruik maken van zorg in natura dan een persoonsgebonden budget. Dit heeft mede te maken met de veranderingen omtrent persoonsgebonden budgetten en de strengere controles door SVB en gemeente. De afgelopen twee jaar is dit incidenteel gecorrigeerd in de begroting. Het voorstel is om dit nu structureel te doen. De nadelen worden gedekt door verlaging van het budget huishoudelijke verzorging PGB.	L	S	500.000
<u>WMO huishoudelijke verzorging PGB</u> De nadelen op huishoudelijke verzorging ZIN worden gedekt door verlaging van het budget huishoudelijke verzorging PGB.	L	S	-500.000

Programma 9 Werk

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>6.4 Begeleide participatie</u> <u>Sociale werkvoorziening</u> Door een wijziging in de manier waarop middelen door het Rijk worden verdeeld ontstaat er dit jaar een tekort en in de komende jaren een overschot op dit budget. De wijziging heeft er mee te maken dat de middelen worden verdeeld volgens de gemeenten waar de doelgroep werkt, en niet meer volgens de gemeenten waar iemand woont. Het tekort in 2017 kan worden gedekt uit het budget voor re-integratiemiddelen.	L	I	41.500
Dekking uit re-integratiemiddelen.	L	I	-41.500

Programma 10 Gezondheid en duurzaamheid

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>7.3 Afval</u>			
Vergoeding voor Van Gansewinkel in verband met de begeleiding van het afronden ontbinding/liquidatie NV MAR. Het bedrag is betaalbaar gesteld na afronding van de liquidatie. In dit bedrag is inbegrepen het openhouden van alle ICT voorzieningen en software en het bewaren van alle bescheiden, boeken etc. conform wettelijke bepalingen.	L	I	25.000
Afrekening van het positieve saldo van de jaarrekening 2016 NV BAR-Afvalbeheer. Ondanks dat de vooruitzichten over 2017 positief zijn, moet het positieve saldo zoals verwoord in de jaarrekening 2016 grotendeels als incidenteel worden beschouwd.	B	I	-127.000
Toevoeging van het voordelig resultaat op afval aan de voorziening bekleemde middelen afvalstoffenheffing.	L	I	102.000
Aanpassing ramingen als gevolg van het vastgestelde afvalbeleidsplan.	L/B	S	385.800
<u>8.1 Ruimtelijke ordening</u>			
De regeling uitkoop woningen onder hoogspanningsleidingen is sinds 1 januari 2017 van kracht. Bewoners kunnen vrijwillig gebruik maken van de regeling, hierdoor zijn de uitgaven en inkomsten op voorhand niet te ramen.	L	I	450.000
Voor de uitkoop van de woningen onder hoogspanningsleidingen ontvangt de gemeente een 100% vergoeding van de rijksoverheid.	B	I	-450.000
<u>0.10 Reservemutaties programma 10</u>			
<u>Algemene reserve</u>			
Aanwending Algemene Reserve ingevolg het afvalbeleidsplan.	B	I	-385.800

Programma 11 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>8.1 Ruimtelijke ordening/0.10 Reservemutaties programma 11</u>			
<u>Toekomstvisie</u>			
De verhoogde bijdrage aan de BAR-organisatie voor personeelsinzet voor de Toekomstvisie (zie programma 1) wordt gedekt uit het budget toekomstvisie.	L	I	-90.900
<u>8.2 Grondexploitatie (Niet bedrijventerreinen)/0.10 Reservemutaties programma 11</u>			
<u>Cornelisland</u>			
Op basis van de actuele planning in het MPG 2017 wordt er in 2017 meer uitgegeven aan o.a. het bouw- en woonrijp maken van bedrijfsterrein Cornelisland.	L/B	I	136.200
In 2017 wordt meer grond verkocht dan voorzien. Het betreft het verschuiven van inkomsten, geen verhoging van de totale opbrengst voor Cornelisland.			
In de begroting 2017 is rekening gehouden met een opbrengst van € 136.200 van de toeslag stadsuitbreiding bij grondverkoop. Deze wordt aan de algemene reserve afgedragen. Deze afdracht kan op grond van het gewijzigd Besluit Begroting en Verantwoording vanaf 2016 niet meer tussentijds plaatsvinden, maar pas bij het afsluiten van een grondexploitatie. Voor 2017 is dit een nadeel van € 136.200 bij de grondexploitatie (hogere verrekening met de boekwaarde). Hiertegenover ontstaat het voordeel van het wegvallen van de toevoeging aan de algemene reserve.			
Wegvallen toevoeging aan algemene reserve.	L	I	-136.200

Toelichting	L/B	I/S	2017
<u>Grondexploitatie Het Zand</u> Op basis van de actuele planning in het MPG 2017 wordt er in 2017 meer uitgegeven aan het bouw- en woonrijp maken in Het Zand. Bij de aanbesteding van fase 5 van de woningbouw in Het Zand is door de projectontwikkelaar een hoger bod voor de grond uitgebracht dan waarmee in de begroting rekening werd gehouden. In de begroting 2017 is rekening gehouden met een opbrengst van € 35.400 van de toeslag stadsuitbreiding bij grondverkoop. Deze wordt aan de algemene reserve afgedragen en is daarom een voordeel voor de exploitatie. Deze afdracht kan op grond van het gewijzigd Besluit Begroting en Verantwoording vanaf 2016 niet meer tussentijds plaats vinden, maar pas bij het afsluiten van een grondexploitatie. Voor 2017 is dit een nadeel van € 35.400 bij de grondexploitatie. Hiertegenover ontstaat het voordeel van het wegvallen van de toevoeging aan de algemene reserve. Wegvallen toevoeging aan de algemene reserve.	L/B	I	35.400
<u>Transferium Slikkerveer</u> Het project wordt in 2017 afgesloten. Voor dit project is een verliesvoorziening getroffen van € 302.100. Bij het afsluiten van het project wordt deze voorziening aangewend. De aanwending wordt verrekend met de boekwaarde. Mutatie Boekwaarde.	L	I	-35.400
<u>Grondexploitatie Lagendijk</u> <u>Aankoopgrond</u> Aankoop gronden grondexploitatie Lagendijk.	B	I	-302.100
Mutatatie Boekwaarde.	L/B	I	302.100
<u>Aankoopgrond</u> Aankoop gronden grondexploitatie Lagendijk.	L	I	248.000
Mutatatie Boekwaarde.	L	I	-248.000

4. Investerings

Omschrijving investeringen	Begroting 2017	Investerings 2017 na 1e TR 2017	Bijraming of aframing t/m 2e TR 2017	Investerings 2017 na 2e TR 2017	Werkelijke uitgaven 2017	Restant geraamde uitgaven 2017	Doorgeschoven naar 2018 e.v.
LED verlichting hal gemeentehuis		75.800	100.000	175.800		175.800	
Compressoren warmtekracht		31.200		31.200	18.800	12.400	
Verv geluidsinstallatie raad- en trouwzaal		58.000		58.000	61.700	-3.700	
Verv. vloerbedekking gebouw A		58.200		58.200		58.200	
Verv. vloerbedekking gebouw B		137.700		137.700		137.700	
Regelinstal luchtbehandeling Koningspln 1-5	75.400	75.400		75.400	34.200	41.200	
Subtotaal programma 1 bestuur en participatie	75.400	436.300	100.000	536.300	114.700	421.600	0
Fietsverhardingen Rijksstraatweg	145.300	45.300	-45.300	0		0	145.300
Snelfietsroute F16 tracé Verenambachtseweg	52.000	62.000		62.000		62.000	
Fietshighway Legendijk	187.200	51.000		51.000		51.000	136.000
Renovatie tunnel Rotterdamseweg-Sportlaan		167.300		167.300		167.300	
VRI Verenambachtseweg	85.000	85.000	-85.000	0		0	85.000
VRI Vlietlaan-Rotterdamseweg	45.000	45.000	-45.000	0		0	45.000
Verv.brug Steur 063402		25.000		25.000		25.000	
Fietspadverbreding Salem		-600	1.700	1.100	1.100	0	
Fietspadverbreding Salem (bate)		-40.000	1.500	-38.500	-38.500	0	
VRI Donkersloot-, Gilden-, Rotterdamseweg	150.000	150.000	-150.000	0		0	150.000
Damwand Bilderdijklaan 053603	25.000	25.000		25.000		25.000	
Snelfietsroute F15	50.000	50.000	70.500	120.500	12.300	108.200	40.000
Snelfietsroute F15 (bate)			-110.500	-110.500		-110.500	
Aanvulling openbare verlichting rotondes	40.000	40.000		40.000		40.000	
Busvoorzieningen Vlietln noordzijde+Costaln	26.000	18.000	-18.000	0		0	18.000
Voetpad Geerlaan Rijsoord	100.000	100.000		100.000		100.000	
Lokale aanpak fietsveiligheid	35.000	35.000		35.000		35.000	
Vervangen zitbanken		13.400		13.400		13.400	
Dynamisch parkeerverwijssysteem	175.000	175.000	-175.000	0		0	
Parkeerplaatsen Kloosplantsoen en Karper	71.000	71.000		71.000		71.000	
Elektriciteitsaansluiting perceel haven Ridderkerk		0	220.000	220.000		220.000	
Drainage/Suppletie gemalen 2017	14.800	0		0		0	
M122 Slikkerveer-zuid-oost nieuw open water		2.000		2.000	8.000	-6.000	
Gladheidsbestrijdingsfaciliteit, bouw			1.074.000	1.074.000		1.074.000	
Gladheidsbestrijdingsfaciliteit, installaties			503.000	503.000		503.000	
Subtotaal programma 3 verkeer, vervoer en wegen	1.201.300	1.119.400	1.241.900	2.361.300	-17.100	2.378.400	619.300
MFA Bolnes, inrichting	115.000	115.000		115.000		115.000	
MFA Bolnes, installaties	190.000	230.000		230.000	804.400	-574.400	
MFA Bolnes, bouw	530.000	770.700		770.700	850.000	-79.300	
Tijdelijk lokaal de Bosweide 2987EB 1	117.200	117.200		117.200		117.200	
					subtotaal	-421.500	
Uitbreiding Rehobothschool gebouw	160.000	160.000		160.000		160.000	
Uitbreiding Rehobothschool inrichting	265.000	265.000		265.000		265.000	
Uitbreiding Rehobothschool installaties	80.000	80.000		80.000		80.000	
Subtotaal programma 5 onderwijs	1.457.200	1.737.900	0	1.737.900	1.654.400	83.500	0
Integratie/nieuwbouw Gymlokaal De Reijer	21.100	28.100	-7.000	21.100		21.100	
Zonnepanelen Fakkell 2982 SN, nr 8-10		1.100		1.100	1.100	0	
Toekomst visie Bolnes, aanpassingen de Fakkell		0	48.000	48.000		48.000	
Toekomst visie Bolnes, aanpassingen de Noordstraat		0	205.000	205.000		205.000	
Wijkteams, aanpassingen Koningsplein 2-5		0	88.000	88.000		88.000	
MFA Bolnes Gymlokaal, bouw	310.000	251.800		251.800	119.800	132.000	
MFA Bolnes Gymlokaal, installaties	200.000	235.100		235.100	382.000	-146.900	
MFA Bolnes Gymlokaal, inrichting	80.000	80.000		80.000	9.900	70.100	
Nieuwbouw sporthal Reijerpark		2.550.400	-1.363.700	1.186.700	58.000	1.128.700	1.363.700
Nieuwbouw sporthal Reijerpark Inrichting		300.300	-239.100	61.200		61.200	239.100
Nieuwbouw sporthal Reijerpark Installaties		640.200	-509.900	130.300	2.000	128.300	509.900
Buitensportaccommodatie Reijerpark terreinen		1.122.000	-1.022.000	100.000		100.000	1.022.000
Buitensportaccommodatie Reijerpark toplaag		178.000	-178.000	0		0	178.000

Omschrijving investeringen	Begroting 2017	Investerin- gen 2017 na 1e TR 2017	Bijraming of aframing t/m 2e TR 2017	Investerin- gen 2017 na 2e TR 2017	Werkelijke uitgaven 2017	Restant geraamde uitgaven 2017	Doorge- schoven naar 2018 e.v.
Bereikbaarheid Reijerpark voor fietsers en voetgangers			172.000	172.000		172.000	
Sportpark Bolnes, toegang RLTC 2987VM 1	50.000	50.000		50.000		50.000	
Locatiestudie KCR / sporthal sportpark Reijerpark		12.000		12.000	10.200	1.800	
Speeielementen 2015		27.700		27.700		27.700	
Buurtsport Driehoek Zand		22.500	-22.500	0		0	22.500
Speelvoorzieningen 2013/2014		11.800		11.800	11.400	400	
RK2014 Ver speelvoorzieningen uit 2002 in 2014		20.100		20.100		20.100	
RK2016 Speeielementen	35.000	35.700		35.700	16.600	19.100	
Speelvoorzieningen 2017	75.000	75.000		75.000	5.400	69.600	
Aanpassen speelplaatsen aan leeftijd	75.000	75.000		75.000		75.000	
Buurtgroen Gen. Smutsstraat	28.500	58.500		58.500		58.500	
Voorbereidingskrediet Driehoek Het Zand	25.000	22.900	-12.900	10.000	10.000	0	
Subtotaal programma 6 Cultuur, sport en groen	899.600	5.798.200	-2.842.100	2.956.100	626.400	2.329.700	3.335.200
Aanschaf rolcontainers hoogbouw		0	40.000	40.000		40.000	
Aanschaf minicontainers laagbouw		0	333.000	333.000		333.000	
Aanschaf minicontainers laagbouw		0	333.000	333.000		333.000	
Aanschaf en plaatsen OGC		0	760.000	760.000		760.000	
Aanschaf pasjes OGC		0	99.900	99.900		99.900	
Aanschaf mini voor lintbebouwing		0	21.000	21.000		21.000	
Verv cq renovatie gemaal P01		4.600	-4.600	0		0	
Verv P42 groot gemaal		39.800		39.800	23.100	16.700	
Energiesysteem gemaal P01		20.900		20.900		20.900	
Drukrioolgemalen 2017	61.600	61.600		61.600	57.600	4.000	
Gemalen 2017, elektronisch	51.000	51.000		51.000	33.300	17.700	
Gemalen 2017, elektrisch	85.300	85.300		85.300	18.700	66.600	
Grote gemalen 2017	27.300	27.300	26.600	53.900	61.300	-7.400	
Drainage/Suppletie gemalen 2016		15.700		15.700		15.700	
Lucht- en geluid meetpunt Nieuw Reijerwaard		67.500		67.500		67.500	
Aanpassingen rouwcentrum		417.500		417.500	2.100	415.400	
Wachtlocatie Vredehof		26.300	15.200	41.500	41.500	0	
Uitbreiding begraafplaats	325.000	325.000	-225.000	100.000		100.000	225.000
Vervangen Columbarium1986 Vredehof	50.000	50.000		50.000		50.000	
Ruimen algemene graven 1990-1994 Vredehof	50.000	50.000		50.000		50.000	
Subtotaal programma 10 Gezondheid en duurzaamheid	650.200	1.242.500	1.399.100	2.641.600	237.600	2.404.000	225.000
Realisatie Waalvisie		0	19.700	19.700		19.700	
Realisatie Waalvisie (bate)		0	-9.900	-9.900		-9.900	
Plein Oost		35.000		35.000		35.000	
Subtotaal programma 11 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	0	35.000	9.800	44.800	0	44.800	0
Totaal	4.283.700	10.369.300	-91.300	10.278.000	2.616.000	7.662.000	4.179.500

Toelichting investeringen en reserves

+ = nadeel / - = voordeel

L = lasten / B = Baten

Toelichting investeringen	L/B	2017
<u>LED verlichting hal gemeentehuis</u> Bij aanvang van de vervanging is meerwerk geconstateerd n.a.v. ARBO en brandweereisen van € 100.000, zodat de totale kosten geraamd zijn op € 175.800.	L	100.000
<u>Fietsverhardingen Rijksstraatweg</u> Er is nog geen overeenstemming met nutsbedrijven over de aanpak. Daardoor kan de uitvoering niet eerder starten dan in 2018 met een uitloop naar 2019.	L	-45.300
<u>VRI Verenambachtseweg</u> Vooralnog is het (nog) niet bekend wanneer de GRNR plannen presenteert voor de verkeersafwikkeling in dit plangebied.	L	-85.000
<u>VRI Vlietlaan-Rotterdamseweg</u> Het Waterschap start dit najaar met planvorming rond de Rotterdamseweg. De verwachting is dat de uitvoering in 2018 plaats vindt.	L	-45.000
<u>VRI Donkersloot-, Gilden-, Rotterdamseweg</u> Het Waterschap start dit najaar met planvorming rond de Rotterdamseweg. De verwachting is dat de uitvoering in 2018 plaats vindt.	L	-150.000
<u>Snelfietsroute F15</u> Werkzaamheden aan de Vlasstraat en Rijksstraatweg waar ook een stukje F15 aangelegd zou worden zijn doorgeschoven naar 2018 (€ 40.000). Daarnaast was deze investering netto geraamd. Om het bruto te maken moeten zowel de uitgaven als de inkomsten (subsidie) met € 110.500) bijgeraamd worden. Voor de uitgaven betekent dit per saldo een verhoging van € 70.500.	L B	70.500 -110.500
<u>Dynamisch parkeerverwijssysteem</u> In het verkeersplan Parkeren 2010-2015, module parkeren is een nieuw parkeerverwijssysteem opgenomen. Door nieuwe inzichten en de herijking van het verkeerscirculatieplan in de omgevingsvisie, is een dergelijk parkeerverwijssysteem niet meer wenselijk en noodzakelijk. De bereikbaarheid van het centrum zal op een andere wijze worden geoptimaliseerd.	L	-175.000
<u>Elektriciteitsaansluiting perceel haven Ridderkerk</u> Realiseren elektriciteitsaansluiting voor een perceel in de haven van Ridderkerk. De hieruit voortvloeiende lasten worden doorbelast aan de huurder. Daarmee is de investering budgetneutraal.	L	220.000
<u>Gladheidsbestrijdingsfaciliteit</u> Onder voorbehoud van instemming door de raad op 12 oktober 2017 aan de hand van het raadsvoorstel over de realisatie van een nieuwe gladheidsbestrijdingsfaciliteit op de locatie Industrierweg-Kolenbranderstraat-Ridderpoort.		
	Bouw	L 1.074.000
	Installaties	L 503.000
<u>MFA Bolnes en tijdelijk lokaal de Bosweide</u> Het totaal van de kredieten lijkt in 2017 overschreden te worden met afgerond € 421.500. Echter, in 2018 staat een bedrag geraamd van € 234.300. Daarnaast is in de calculaties rekening gehouden met een BTW voordeel van € 168.000. Omdat hierover nog geen definitief uitsluit is, is dit voordeel nog niet in de boekingen verwerkt. Rekening houdend met het BTW voordeel en het reeds uit 2018 beschikbare krediet resteert een verwacht te kort op dit project van circa € 19.200.		
<u>Toekomstvisie accommodaties Bolnes</u> 11 Mei 2017 heeft de raad besloten tot de sloop van de Beverbol en het beschikbaar stellen van kredieten voor de aanpassingen De Fakkels en Noordstraat 56 van € 48.000 respectievelijk € 205.000 waardoor verschillende organisaties gehuisvest kunnen worden.	L	253.000

Toelichting investeringen	L/B	2017
<u>Wijkteams</u> De wijkteams verhuizen met ingang van 1 januari 2018 naar Koningsplein 2-5. Daarvoor moeten aanpassingen aan het gebouw worden uitgevoerd.	L	88.000
<u>Nieuwbouw sporthal Reijerpark</u> Conform planning en raadsbesluit wordt de sporthal in 2018 opgeleverd. De verschuiving heeft geen invloed op de begroting, omdat de kapitaalslasten vanaf 2019 zijn begroot.	L	-1.363.700
<u>Nieuwbouw sporthal Reijerpark inrichting</u> Conform planning en raadsbesluit wordt de sporthal in 2018 opgeleverd. De verschuiving heeft geen invloed op de begroting, omdat de kapitaalslasten vanaf 2019 zijn begroot.	L	-239.100
<u>Nieuwbouw sporthal Reijerpark installaties</u> Conform planning en raadsbesluit wordt de sporthal in 2018 opgeleverd. De verschuiving heeft geen invloed op de begroting, omdat de kapitaalslasten vanaf 2019 zijn begroot.	L	-509.900
<u>Buitensportaccommodatie Reijerpark terreinen</u> Eind oktober/begin november wordt de locatie voor de sporthal bouwrijp gemaakt en kan er gestart worden met de buitenruimte. Realisatie van de buitenruimte is gepland van januari tot en met oktober 2018. De verschuiving heeft geen invloed op de begroting, omdat de kapitaalslasten vanaf 2019 zijn begroot.	L	-1.022.000
<u>Buitensportaccommodatie Reijerpark toplaag</u> Eind oktober/begin november wordt de locatie voor de sporthal bouwrijp gemaakt en kan er gestart worden met de buitenruimte. Realisatie van de buitenruimte is gepland van januari tot en met oktober 2018. De verschuiving heeft geen invloed op de begroting, omdat de kapitaalslasten vanaf 2019 zijn begroot.	L	-178.000
<u>Bereikbaarheid Reijerpark voor fietsers en voetgangers</u> Om in 2018 te starten met de uitvoering voor het verbeteren van de fiets- en looproutes van en naar het sportpark Reijerpark, daarbij rekening houdend met de planning van de realisatie buitensportaccommodaties en de nieuwe sporthal, is in 2017 krediet nodig.	L	172.000
<u>Investeringsinbrenging ingevolge het afvalbeleidsplan</u>		
Aanschaf rolcontainers hoogbouw	L	40.000
Aanschaf minicontainers laagbouw GFT	L	333.000
Aanschaf minicontainers laagbouw OPK	L	333.000
Aanschaf en plaatsen ondergrondse containers	L	760.000
Aanschaf pasjes ondergrondse containers	L	99.900
Aanschaf mini voor lintbebouwing	L	21.000
<u>Grote gemalen 2017</u> Door calamiteiten (persleidingbreuken gemalen Fazant en Nikkelstraat) en hogere renovatiekosten/aanpassingskosten (gemalen Erasmuslaan en Donckselaan) wordt het investeringsbudget overschreden met ruim € 26.600. Met dit bedrag wordt de raming verhoogd.	L	26.600
<u>Uitbreiding begraafplaats</u> Het restantkrediet moet doorschuiven naar 2018. In 2017 eerst voorbereidend werk. Vervolgens uitvoering in 2018.	L	-225.000
Diverse kleine wijzigingen	L/B	-36.800
Totaal bij- of aframing		-91.300

Toelichting reserves	L/B	2017
Omdat de investeringen m.b.t. fietsverhardingen Rijkswegweg doorschuiven naar 2018 en 2019, schuift ook door de aanwending van de Algemene Reserve en de vorming van een kapitaallastenreserve die hiertegenover staan.	L B	-145.300 145.300

Deel II

Prestatie-indicatoren

5. Prestatie-indicatoren begroting en jaarstukken

Toelichting prestatie-indicatoren

Op 5 november 2015 is de begroting 2016 op basis van een nieuwe indeling vastgesteld en zijn per programma prestatie-indicatoren opgenomen. Voor het benoemen van de prestatie-indicatoren is gebruik gemaakt van de (concept)set van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de indicatoren naar aanleiding van het collegeprogramma 2014-2018 en een aantal extra gewenste indicatoren. In twee raadsbijeenkomsten zijn de ontwikkelingen die zich afspelen ten aanzien van indicatoren besproken.

Een groot aantal indicatoren, waaronder de verplichte uit het BBV, worden door KING, het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten, op www.waarstaatjegemeente.nl gepubliceerd. Er is gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de gebruikte indicatoren van [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) om vergelijkbaarheid met andere gemeenten te waarborgen (2^e tussenrapportage 2016). Dit is de doelstelling van de wetgever geweest bij het invoeren van de verplichte indicatoren. De indicatoren op [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) zijn dynamisch en worden geactualiseerd wanneer nieuwe informatie beschikbaar is.

De benodigde informatie van andere indicatoren wordt verzameld via de burgerpeiling, ondernemerspeiling of klanttevredenheidsonderzoek (KTO). De voornoemde burgerpeiling sluit aan bij standaard vragen die de VNG/KING gebruikte om aanvullende indicatoren op de website van [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl). De uitkomsten van de burgerpeiling zijn dus op de verschillende tegels op www.waarstaatjegemeente.nl terug te vinden.

Omdat de indicatoren niet op zichzelf staan maar vooral in samenhang met elkaar een integraal beeld vormen en in de tijd gezien een ontwikkeling weergeven is 2016 gebruikt voor de nulmeting (1e tussenrapportage + leeswijzer jaarrekening 2016). De uitkomsten zijn, voor zover deze bekend zijn, in de 2e tussenrapportage en jaarrekening gepubliceerd. In het proces van de jaarrekening en andere P&C documenten wordt op enig moment een "foto" gemaakt van de indicatoren op [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl). In de jaarrekening wordt deze momentopname vervolgens verwerkt. Dit betekent uiteraard dat actualisaties van de website die later plaatsvinden niet meer in de stukken kunnen worden verwerkt.

Aanpassingen prestatie-indicatoren begroting en jaarstukken

De commissie BBV heeft de set prestatie-indicatoren die gemeenten moeten opnemen in de programma's van begroting en verantwoording aangepast. De prestatie-indicatoren zijn bedoeld om de maatschappelijke effecten van beleid toe te lichten.

Voor al deze wijzigingen geldt dat het niet nodig is om de begroting 2017 erop aan te passen. Hieronder een kort overzicht van de aanpassingen.

Absoluut en relatief verzuim

De definities van de indicatoren 'absoluut verzuim' en 'relatief verzuim' zijn aangepast. In overleg met het Ministerie van OCW en DUO zijn definities ontwikkeld die scherper aansluiten bij wat er nu op rijksniveau wordt gemeten. Het relatief en absoluut verzuim wordt afgezet tegen het aantal leerplichtige leerlingen in een gemeente.

De cijfers over het schooljaar 2014/2015 (volgens nieuwe definitie) zijn aangepast en via [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) beschikbaar gesteld. Deze inhoudelijke verbetering leidt ertoe dat voor veel gemeenten de waarden van deze indicatoren zullen wijzigen.

Percentage achterstandsl leerlingen

De indicator 'percentage achterstandsl leerlingen' die vanuit het Verwey-Jonker Instituut wordt geleverd, wordt in de volgende set Kinderen in Tel niet meer opgenomen. De reden hiervoor is dat op dit moment het aantal achterstandsl leerlingen zeer sterk terugloopt, doordat ouders steeds vaker hoger zijn opgeleid.

Om die reden heeft deze indicator minder zeggingskracht gekregen. Deze indicator hoeft niet meer opgenomen te worden in de begroting 2018.

Percentage niet-sporters

De indicator 'percentage niet-sporters' blijft gehandhaafd, echter de bron wordt aangepast. VWS en het RIVM hebben hierover afspraken gemaakt. Voortaan is de bron voor deze indicator de Gezondheidsenquête (CBS, RIVM). Dit onderzoek wordt om de vier jaar uitgevoerd. Deze cijfers zullen vanaf week 45 op de website van waarstaatjegemeente.nl beschikbaar zijn.

Omdat in 2012 een aantal GGD'en op regioniveau heeft deelgenomen, is deze indicator niet voor alle gemeenten beschikbaar. In die gevallen is de in de ministeriële regeling genoemde hardheidsclausule van toepassing.

Hernieuwbare elektriciteit

Door aanscherping van de cijfers en het gebruik van extra bronnen zijn diverse waarden van de indicator 'hernieuwbare elektriciteit' gewijzigd. De nieuwe cijfers zijn via Waarstaatjegemeente.nl beschikbaar gesteld.

Demografische druk

Daarnaast wordt de indicator demografische druk gewijzigd. Deze wordt nu berekend als aandeel jongeren (<15 jaar) en ouderen (> 65 jaar) t.o.v. de groep 15 tot 65 jaar. Gemeenten zijn vertrouwd met de gangbare definitie die het CBS hanteert waarbij wordt gekeken naar de leeftijdscategorieën 0-19 jaar, 20-65 jaar, en 65+. Om die reden sluiten wij hier nu bij aan. Dit leidt er toe dat waarden veranderen.

CO₂ reductie ten opzichte van 1990

Naast de aanpassingen van de verplichte indicatoren willen wij de indicator CO₂ reductie ten opzichte van 1990 in programma 10 Gezondheid en duurzaamheid vanwege de complexiteit rond het meten hiervan omruilen met de indicator lucht van Waarstaatjegemeente.nl.

De indicator op waarstaatjegemeente.nl geeft informatie over de voorraad lucht op basis van de uitstoot van CO₂, stikstofoxiden, fijnstof en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) -100 (zeer hoog). Deze omwisseling verbetert de vergelijkbaarheid en levert algemeen geaccepteerde informatie.

Wij adviseren u regelmatig de website www.waarstaatjegemeente.nl te raadplegen zodat u op de hoogte blijft van de meest actuele indicatoren. Op waarstaatjegemeente.nl is naast de meest actuele informatie ook voor een groot deel van de gebruikte indicatoren een database met historische informatie ontsloten.

Prestatie-indicatoren programma 1 Bestuur en (overheids)participatie

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
1.	Burgers en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren. Bron: Burgerpeiling	Gemiddelde score (1-5) <ul style="list-style-type: none"> • Helemaal eens • Niet eens/niet oneens • Helemaal oneens Vergelijkbare gemeenten: helemaal eens	3,2 (2016) 38% 46% 16% 35%	Ongewijzigd
2.	% inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd. Bron: Burgerpeiling	Gemiddelde score (1-5) <ul style="list-style-type: none"> • Heel veel • Niet veel/niet weinig • Nauwelijks tot geen Vergelijkbare gemeenten: heel veel	3,2 (2016) 35% 51% 14% 26%	Ongewijzigd
3.	Waardering inwoners algehele gemeentelijke dienstverlening Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	6,9 (2016)	Ongewijzigd
4.	Waardering van de inwoners voor de communicatie. Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	6,9 (2016)	Ongewijzigd
5.	Waardering door inwoners van het vernieuwde gemeentejournaal De Blauwkai. Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	2016 is de 1 ^e jaargang van het blad.	7,2 (2016)	Ongewijzigd
6.	Tevredenheid over de dienstverlening via de digitale faciliteiten (website). Bron: Burgerpeiling	Hoger dan vergelijkbare gemeenten. Vernieuwde website is halverwege het jaar live gegaan.	6,9 (2016)	Ongewijzigd
7.	Klanttevredenheid (balie)contact Bron: Klanttevredenheidsonderzoek Bron: Burgerpeiling	Totaal oordeel aan loket. Klantcontact. Score 1-10. Cijfer klantcontact 2016 is bijgesteld.	7,8 (2016) 7,2 (2016)	7,5 (2014) 7,6 (2015) 7,8 (2016) 7,0 (2016)
8.	Klanttevredenheid telefonisch contact. Bron: Klanttevredenheidsonderzoek	Cijfers gegeven o.b.v. contact afgelopen jaar.	6,7 (2016)	Ongewijzigd
9.	Waardering maatschappelijke organisatie en instellingen contact met de gemeente. Bron: Ondernemerspeiling	Communicatie met bedrijfsleven: <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden om met ambtenaren in contact te komen. • Mogelijkheden om met bestuurders zoals burgemeester en wethouder in contact te komen. 	6,5 (2016) 7,0 (2016)	Ongewijzigd
10.	Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening. Bron: Ondernemerspeiling	Score 1-10.	5,8 (2016)	Ongewijzigd

Prestatie-indicatoren programma 2 Veiligheid

Nr.	Omschrijving indicator	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
11.	Aantal vernielingen en beschadigingen (openbare ruimte) per 1.000 inwoners. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.	5,1 (2016)	Ongewijzigd
12.	Veiligheidsgevoel van inwoners. Bron: Burgerpeiling	Het percentage van inwoners dat zich meestal of altijd veilig voelt in de buurt.	84% (2016)	ongewijzigd
13.	Totaal aantal verwijzingen Halt. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	123,7 (2014)	68,5 (2016)

Vervolg prestatie-indicatoren programma 2 Veiligheid

Nr.	Omschrijving indicator	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussenrapportage 2017
14.	Aantal harde kern jongeren per 10.000 inwoners. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het aantal harde kern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.	0,9 (2014)	Ongewijzigd
15.	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1,1 (2015)	0,9 (2016)
16.	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	3,9 (2016)	Ongewijzigd
17.	Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	2,0 (2015)	3,1 (2016)
18.	Mate van overlast van buurtbewoners. Bron: Burgerpeiling	Het percentage van inwoners dat veel of heel veel overlast ervaart van buurtbewoners.	8% (2016)	Ongewijzigd
19.	Mate van overlast van hangjongeren. Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	Het percentage van inwoners dat veel of heel veel overlast ervaart van hangjongeren.	8% (2016)	Ongewijzigd
20.	Aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt. Bron: Burgerpeiling	Het percentage van inwoners dat zich soms wel, soms niet veilig voelt in de buurt.	15% (2016)	Ongewijzigd

Prestatie-indicatoren programma 3 Verkeer, vervoer en wegen

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussenrapportage 2017
21.	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Als aandeel van het totaal aantal ongevallen, die leiden tot ziekenhuisopnamen (in%).	9% (2014)	8% (2015)
22.	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Als aandeel van het totaal aantal die leiden tot ziekenhuisopnamen (in%).	9% (2014)	7% (2015)
23.	Waardering bereikbaarheid bedrijfslocaties voor bevoorrading. Bron: Ondernemerspeiling	Score 1-10.	7,1 (2016)	Ongewijzigd
24.	Mate waarin inwoners tevreden zijn over de bereikbaarheid. Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	Score 1-10.	7,6 (2016)	Ongewijzigd
25.	Bereikbaarheid met de auto. Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	Score 1-10.	8,1 (2016)	Ongewijzigd
26.	Bereikbaarheid met het openbaar vervoer. Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	Score 1-10.	7,1 (2016)	Ongewijzigd
27.	Hoe wordt de verkeersveiligheid ervaren / Beleving aantal onveilige verkeerssituaties in de buurt Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	55% van de mensen heeft met enige regelmaat te maken met onveilige verkeerssituaties in de buurt.	55% (2016)	Ongewijzigd

Prestatie-indicatoren programma 4 Economische zaken

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
28.	Waardering ondernemingsklimaat gemeente Bron: Ondernemerspeiling	Algemeen rapportcijfer voor het ondernemersklimaat gegeven door de respondenten van de Peiling Ondernemersklimaat 2016. Score 1-10.	6,8 (2016)	Ongewijzigd
29.	Funciemenging (%) Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen (in %).	50,4% (2016)	Ongewijzigd
30.	Bruto Gemeentelijk Product. Het BGP per inwoner is het aantal banen per inwoner, vermenigvuldigd met de gemiddelde toegevoegde waarde van die banen (ofwel: de productiviteit per werknemer). Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt gepresteerd (index).	98 (2013)	Ongewijzigd
31.	Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in leeftijd 15 t/m 64 jaar. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het aantal vestigingen van bedrijven in de leeftijd 15-64 jaar. Waarde 2015 is later op de website gecorrigeerd.	105,1 (2015) 113,7 (2016)	Ongewijzigd
32.	Leegstand winkels Bron: vakafdeling	In %.	5,4% (2016)	Ongewijzigd
33.	Leegstand kantoren Bron: vakafdeling	In %.	10,1% (2016)	Ongewijzigd
34.	Waardering vestigingsklimaat gemeente Bron: Ondernemerspeiling	De mate waarin locatie en vestigingsfactoren op orde zijn. Score 1-10.	6,5 (2016)	Ongewijzigd

Prestatie-indicatoren programma 5 Onderwijs

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
35.	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers). Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Het landelijk gemiddelde in 2014 is 2%.	2,9 (2012) 1,7 (2014)	Ongewijzigd
36.	Absoluut verzuim (niet ingeschreven leerplichtigen) Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	0 (2014) 0 (2015)	0 (2016)
37.	Relatief verzuim (ongeoorloofd afwezige leerplichtigen). Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	36 (2014)	35,25 (2014) 20,66 (2015) 23,03 (2016)
38.	Laaggeletterdheid in Ridderkerk. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Gezondheidsverschillen	Percentage volwassenen dat laaggeletterd is.	11-13% (2013)	Ongewijzigd

Prestatie-indicatoren programma 6 Cultuur, sport en groen

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
39.	Waardering voor de (kwaliteit van de) buitenruimte in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	Hieronder vallen diverse vragen en stellingen gerelateerd aan de buitenruimte zoals: <ul style="list-style-type: none"> • Het goed onderhouden van perken, plantsoenen en parken; • Het goed begaanbaar zijn van straten, pleinen en trottoirs in de woonbuurt; • Het schoon zijn van de buurt; • Er is voldoende groen in de buurt; • Tevredenheid over speel- en sportvoorzieningen. 	6,9 (2016)	Ongewijzigd
40.	Niet sporters (%) Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	55,8% (2014)	Ongewijzigd
41.	Actieve deelname verenigingsleven de afgelopen 12 maanden in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	In %.	50% (2016)	Ongewijzigd
42.	Voldoende mogelijkheden voor sportbeoefening in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	Tevredenheid over de sportvoorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> • Zeer tevreden % • Zeer tevreden in score (1-5) 	76% (2016) 3,8 (2016)	Ongewijzigd
43.	Voldoende mogelijkheden voor deelname aan kunst- en cultuureducatie in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	Eens, in %.	36% (2016)	Ongewijzigd

Prestatie-indicatoren programma 7 Jeugd

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
44.	Achterstandsleerlingen (4-12) Bron: www.waarstaatjegemeente.nl /dashboard/Onderwijs	Het percentage leerlingen in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.	13,75% (2012)	Ongewijzigd
45.	Werkloze jongeren (16-24) Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	In %.	1,64 % (2012)	1,44% (2015)
46.	Kinderen in uitkeringsgezinnen Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het percentage kinderen dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	4,48 % (2012)	5,33% (2015)
47.	Jongeren met een delict voor de rechter Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	In %.	1,47% (2015)	1,59% (2014) 1,47% (2015)
48.	Meldingen kindermishandeling in Ridderkerk. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl /dashboard/Jeugd en jeugdhulpverlening	In %.	Niet bekend	0,44% (2014)
49.	Jongeren (tot en met 18 jaar) met jeugdhulp. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het percentage jongeren met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren. Het percentage 2016 is gewijzigd.	6,6% (2016)	8,1% (2016)
50.	Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het percentage jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren.	0,9% (2016)	Ongewijzigd
51.	Jongeren (12 - 22 jaar) met jeugdreclassering. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het percentage jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren.	0,4% (2016)	Ongewijzigd
52.	Alcohol en drugsmisbruik onder jongeren in Ridderkerk. Bron: Gemeente		Niet bekend	Niet bekend

Prestatie-indicatoren programma 8 Welzijn en zorg (Wmo)

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussenrapportage 2017
53.	Tevredenheid Ridderkerkse cliënten. Bron: tevredenheid onderzoek (april 2016)+Schouwen i.h.k.v. 3D 's	In de begroting 2017 staat 7,6.	-	7,7 (2016)
54.	Schoon huis (huishoudelijke hulp). Bron: tevredenheid onderzoek (april 2016) + Schouwen i.h.k.v. 3D 's.	Bij de schouw is in 95% van de gevallen het resultaat 'schoon huis' behaald.	-	95% (2016)
55.	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO aantal per 1.000 inwoners. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 137 deelnemende gemeenten. De uitkomst 2016 is bijgesteld.	60 (2016)	65 (2015) 68 (2016)
56.	Mate waarin mantelzorgers zich door de gemeente Ridderkerk ondersteund en gewaardeerd voelen. Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	% dat zich ondersteund en gewaardeerd voelt door de gemeente.	7% (2016)*	Ongewijzigd

*Percentage van 7% slaat op alle Ridderkerkers en niet op alle Ridderkerkse mantelzorgers. Resultaatmeting dient aangepast te worden.

Prestatie-indicatoren programma 9 Werk

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussenrapportage 2017
57.	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jr. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	In aantallen.	761,5 (2016)	Ongewijzigd
58.	Netto Participatiegraad (% mensen tussen 15 en 67 jaar dat een baan heeft). Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	65,7% (2016)	Ongewijzigd
59.	Personen met een bijstandsuitkering aantal per 1.000 inwoners. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	In aantallen.	28,1 (2016)	Ongewijzigd
60.	Aantal personen met een lopend re-integratietraject per 1.000 inwoners Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	In aantallen.	33,2 (2016)	Ongewijzigd
61.	Aantal inwoners in Ridderkerk dat in armoede leeft (bijv. 110% van het bijstandsniveau). Bron: Gemeente/vakafdeling/CBS	<ul style="list-style-type: none"> • 1.800 huishoudens • 3.100 personen in totaal (6,8% van totaal aantal inwoners) waarvan 700 minderjarige kinderen (8,6% van totaal aantal kinderen). 	3.100 inwoners (2013)	Ongewijzigd
62.	Ridderkerkse uitstroom naar werk in % van de behaalde uitstroom. Bron: Bestuursrapportage Sociaal domein.	In %.	46,5% (2016)	Ongewijzigd
63.	Uitstroom naar werk als % van het klantenbestand. Bron: Bestuursrapportage Sociaal domein	Het aantal uitkeringsgerechtigden dat uitstroomt naar zelfstandigheid, regulier werk, garantiebaan, beschut werk of studie.	13,8% (2016)	Ongewijzigd

Prestatie-indicatoren programma 10 Gezondheid en duurzaamheid

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
64.	Hoeveelheid restafval uit Ridderkerk dat vanuit afval aanbestedstation in verbrandingsoven terecht komt. Bron: NV BAR afvalbeheer	In kg.	573.860 kg (2016)	Ongewijzigd
65.	Vergroten van het afvalscheidingspercentage in Ridderkerk. Bron: NV BAR afvalbeheer	In %. De ambitie is om in 2020 naar 75% te komen.	51% (2016)	Ongewijzigd
66.	Omvang huishoudelijk restafval kilogram per inwoner. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).	226 kg (2015).	227 kg (2016)
67.	Waardering van de kwaliteit van de gemeentelijke begraafplaatsen en rouwcentra in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling (extra vraag)	Stelling: De gemeentelijke begraafplaatsen en rouwcentra hebben voldoende kwaliteit. <ul style="list-style-type: none"> • (helemaal) mee eens. • (helemaal) oneens. 	79% (2016) 5% (2016)	Ongewijzigd
68.	Waardering algehele persoonlijke gezondheid in Ridderkerk. Bron: Burgerpeiling	Score 1-10.	7,7 (2016)	Ongewijzigd
69.	Hernieuwbare elektriciteit (%). Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa (in %).	0,7% (2014)	0,8% (2015)
70.	CO ² reductie ten opzichte van 1990	Voorgesteld wordt deze indicator om te wisselen voor onderstaande indicator (nr. 71).		
71.	Lucht Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Energie en klimaat	De voorraad lucht op basis van de uitstoot van CO ₂ , stikstofoxiden, fijnstof en vluchtige organische stoffen. 0 (zeer laag). 100 (zeer hoog).	Niet bekend	58 (2014) 54 (2015) 55 (2016)
72.	Aantal zwerfdieren dat is opgevangen. Bron: gemeentelijke administratie	In aantallen.	37 (2016)	Ongewijzigd

Prestatie-indicatoren programma 11 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
73.	Koopwoningen ten opzichte van aantal huurwoningen (%). Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/WonenenLeef klimaat	In %.	52,8% (2015)	Ongewijzigd
74.	Particuliere huurwoningen ten opzichte van sociale huurwoningen (%). Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/WonenenLeef klimaat/Database	% particuliere huursector van de totale woonvoorraad ten opzichte van het % sociale huursector van de totale woonvoorraad. Uitkomst 2015 is aangepast.	14,6% (2015)	6,9% t.o.v. 40,3% (2015)

Prestatie-indicatoren programma 12 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
75.	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het gemiddelde totaalbedrag dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. Het verschil tussen 2016 en 2017 wordt grotendeels veroorzaakt door de éénmalige korting in 2016.	€ 549 (2016)	€ 659 (2017)
76.	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Het gemiddelde totaalbedrag dat een éénpersoonshuishouding betaalt aan woonlasten. Het verschil tussen 2016 en 2017 wordt grotendeels veroorzaakt door de éénmalige korting in 2016.	€ 474 (2016)	€ 586 (2017)
77.	Waardering "voldoende" voor uitvoering wet WOZ in 2016 (meting Landelijke Waarderingskamer). Bron: Landelijke Waarderingskamer	Dit volgt uit rapportage kwaliteitscontrole van de Waarderingskamer.	Voldoende (2016)	Ongewijzigd
78.	Voor eind oktober van elk jaar alle bezwaarschriften WOZ afronden. Bron: Gemeente/Afdeling belastingen	Bij bedrijfspanden worden gemachtigden eerst gehoord tijdens een hoorzitting.	95% (2016)	Ongewijzigd
79.	Het aantal bezwaarschriften WOZ onder het jaarlijkse landelijke afwijkingpercentage te houden. Bron: Gemeente/Afdeling belastingen	Landelijk gemiddelde; 1,3% woningen en 4% voor niet-woningen (2016).	0,75% 169 bezwaarschriften (2016)	Ongewijzigd
80.	Gemiddelde WOZ. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	In euro's.	€ 186.000	Ongewijzigd
81.	Demografische druk. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. In %.	78,6% (2016)	79,4% (2017)
82.	Nieuw gebouwde woningen Bron: www.waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 woningen.	3,7 (2014)	Ongewijzigd
83.	Formatie in fte per 1.000 inwoners. Bron: GR BAR-organisatie.	Komt in de BAR-begroting 2018*.		
84.	Bezetting in fte per 1.000 inwoners. Bron: GR BAR-organisatie.	Komt in de BAR-begroting 2018*.		

Overige prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Toelichting	Jaarrekening 2016	2° Tussen-rapportage 2017
85.	Woonlasten vergelijk met omliggende gemeenten. Bron: COELO	Zie paragraaf Lokale Heffingen begroting en jaarrekening.		
86.	Apparaatskosten per inwoner. Bron: BAR-organisatie	Komt in de BAR-begroting 2018*.		
87.	Externe inhuur (kosten per inwoner). Bron: BAR-organisatie.	Komt in de BAR-begroting 2018*.		
88.	Overhead (%). Bron: BAR-organisatie.	Komt in de BAR-begroting 2018*.		

*) Met ingang van 2018 zijn de prestatie-indicatoren ook verplicht voor gemeenschappelijke regelingen. Omdat de bedrijfsvoering in de BAR-organisatie is ondergebracht, worden de prestatie-indicatoren voor bedrijfsvoering in de P&C-documenten van de BAR-organisatie opgenomen.

Deel III

Bijlagen

6. Bijlage 1. Overzicht openstaande raadstoezeggingen

ID	Datum actie	Herkomst	Onderwerp	Actie - Toezegging	Voortgang planning en/of stand van zaken actie	Op te stellen document	Raad
Lopende raadstoezeggingen							
1226	18-05-2017	Raadstoezegging	Vragenuur - Parke- ren bedrijventerrein Verenambacht	Als de pilot door BOA's Havenbedrijf en ge- meente Rotterdam is afgerond, zal bij de raad worden teruggekomen hoe daarna verder te gaan. Op verdere plannen moet zicht zijn vóór de Begrotingsraad van 2 november 2017. De door de raad in zijn vergadering van 18 mei 2017 gegeven signalen over overlast worden doorgegeven.	09-08-2017 Er worden momenteel gecoördineerd van- uit team Verkeer verschillende acties ingezet om de overlast tegen te gaan. Over deze acties volgt een raadsinformatiebrief. Ook wordt gekeken naar een toekomstige structurele oplossing.	Raadsinforma- tiebrief	Verz. vrijdag na B&W P.M.
871	21-04-2016	Raadstoezegging	Minimabeleid - bezwaar en beroep	Het college zal de aantallen bezwaar- en be- roepsprocedures over de toepassing van het in de beleidsnota neergelegde beleid, aan het eind van elk van de twee komende jaren aan de raad mededelen (onderverdeeld in af- en toegewezen beslissingen op de bezwaar- en beroepschri- ften).	07-08-2017 De toegezegde informatie over 2016 was toegevoegd bij de schriftelijke vragen over de jaarreke- ning 2016 en behandeld in de raad van 29 juni 2017. De toegezegde informatie over 2017 zal worden toege- voegd aan het overzicht behandeling bezwaarschriften bij de beantwoording van de schriftelijke vragen over de jaarrekening 2017.		
899	23-06-2016	Raadstoezegging	Schulddienstverle- ning / uitvoering motie 2016 - 87	De inzet van een lichtere vorm van tijdelijk bud- getbeheer, als uitvoering van de motie, wordt na één jaar geëvalueerd.	01-08-2017 De evaluatie SDV is in juni aangeboden aan de raad. Vooralsnog blijft de planning staan om in september de evaluatie conform motie gereed te hebben.	Raadsinforma- tiebrief	Raad vr, 22 september 2017
1054	03-11-2016	Raadstoezegging	Begroting 2017/betaald parke- ren	Met alle partijen in het centrum wordt gesproken over het betaald parkeren. Zodra meer bekend is over 'een oplossing' zal de raad worden geïn- formeerd.	28-07-2017 In de halfjaarlijkse RIB over de stand van zaken economie (nov. 2017) zal worden ingegaan op het thema Parkeren.	Raadsinforma- tiebrief	Raad vr, 1 december 2017
1255	29-06-2017	Raadstoezegging	Jaarstukken 2016 - extra geld voor kinderen	De raad krijgt zo snel mogelijk een voorstel hoe de extra gelden voor kinderen, ad. 185.000, besteed zullen worden en waaraan. Gelijkijdig wordt de benodigde wijziging van de verordening voorgelegd.	12-07-2017 Bij de uitwerking van de Regeling School- kosten is een overzicht van de bestedingen tot nog toe toegevoegd aan de afdoeningsbrief. Bij het aanbieden van een gewijzigde verordening zal het complete finan- ciële plaatje worden bijgevoegd. De verordening wordt in december 2017 aangeboden ter vaststelling aan de raad.	Raadsvoorstel	Raad do, 14 december 2017
1257	04-07-2017	Raadstoezegging	Kadernota begroting 2018 - waardering service	De raad ontvangt vóór de Begrotingsraad een voorstel rond het gebruik van groene en rode kaarten.	09-08-2017 Raadsinformatiebrief wordt opgesteld, zodra de actie is afgerond	Raadsinforma- tiebrief	Verz. vrijdag na B&W P.M.
1258	04-07-2017	Raadstoezegging	Jaarstukken 2016 - paspoorten	Vóór de Begrotingsraad wordt de raad inzicht gegeven in de kosten voor de bezorging van paspoorten aan huis.		Raadsinforma- tiebrief	Raad vr, 20 oktober 2017

ID	Datum actie	Herkomst	Onderwerp	Actie - Toezegging	Voortgang planning en/of stand van zaken actie	Op te stellen document	Raad
1261	04-07-2017	Raadstoezegging	Jaarstukken 2016 - Winkelcentrum Centrum	College hoopt eind dit jaar met een tussenbalans te komen over acties hoe de kosten voor winkeliers zo laag mogelijk zijn te houden, het centrum zijn aantrekkelijkheid kan behouden, etc. De tussenbalans zal ook concrete voorstellen bevatten.	08-08-2017 Actuele stand van zaken omtrent het centrum zal worden gegeven in de RIB Economie van het tweede halfjaar 2017.	Raadsinformatiebrief	Raad vr, 1 december 2017
700	14-09-2015	Raadstoezegging	Zonnepanelen De Fakkel	Op gezette tijden wordt de raad geïnformeerd over het onderzoek de exploitatie over te dragen aan een lokaal energiecollectief. Een eventueel eindvoorstel wordt aan de raad voorgelegd.	07-08-2017 De zonnepanelen zijn gerealiseerd. De Groene Stroom onderzoekt momenteel de financieringsmogelijkheden. Deze worden in het voorjaar voorgelegd aan het algemeen bestuur van de Groene Stroom. Daarna volgt een raadsvoorstel over de wijze waarop de exploitatie van de zonnepanelen kan worden overgedragen aan De Groene Stroom. Dit conform het raadsbesluit van september 2015. Naar verwachting worden de resultaten van het onderzoek en het voorstel voor verkoop in het najaar van 2017 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.	Raadsvoorstel	Raad do, 23 november 2017
1076	15-12-2016	Raadstoezegging	Vragenuur / Faillissement To Be	Als er na de verificatievergadering duidelijkheid is over de vorderingen, ook op Ridderkerk, zal de raad daarvan op de hoogte worden gesteld.	03-05-2017 Op donderdag 22 december 2016 en op dinsdag 14 februari 2017 hebben twee verificatievergaderingen inzake het faillissement van de Stichting ToBe plaatsgevonden. De rechter-commissaris heeft de vergadering geschorst tot september 2017 om alle betrokken partijen de gelegenheid te geven zich nader te beraden.	Raadsinformatiebrief	Verz. vrijdag na B&W P.M.
1206	20-04-2017	Raadstoezegging	Toekomstvisie rouwcentrum Ridderkerk	Ambtelijk wordt onderzocht hoe het exploitatie-tekort terug te dringen. Bij de rapportage daarover, snel na de zomervakantie, zal ook worden ingegaan op de exploitatie in relatie tot de tarieven.		Raadsinformatiebrief	Raad vr, 15 september 2017
1259	04-07-2017	Raadstoezegging	Jaarstukken 2016 - Geluidwal A16	Naar verwachting zal de raad eind dit jaar een voorstel krijgen over het dichten van 'het gat' in de geluidwal A16.	07-08-2017 Het college van Ridderkerk heeft het dichten van het 'gat' langs de snelweg A16 als speerpunt benoemd. Daarbij worden verschillende alternatieven onderzocht, waaronder het plaatsen van SOFTS Points op deze plek. Dit systeem bestaat uit draaibare, driehoekige panelen, die tegen de gevel van een gebouw of op de grond kunnen worden geplaatst. Schijnt de zon, dan wekken de zonnepanelen energie op. Is het bewolkt, dan kan het systeem roteren en absorbeert het bijvoorbeeld CO2 of toont een logo of een boodschap. De driehoekige panelen zijn ook te gebruiken om de lucht te zuiveren of om regenwater op te vangen. Aan Softs is gevraagd om een ontwerp voor het gat langs de A16 te maken.	Raadsvoorstel	Raad P.M.

ID	Datum actie	Herkomst	Onderwerp	Actie - Toezegging	Voortgang planning en/of stand van zaken actie	Op te stellen document	Raad
396	28-10-2014	Raadstoezegging	Meerjarenbeleidskader 2.0 Jeugdhulp gemeente Ridderkerk (84969)	De Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond wordt na één jaar geëvalueerd. Dat is ook afgesproken in het algemeen bestuur.	01-08-2017 Het voorstel voor de evaluatie is besproken in het AB van de GRJR van 28-6-2018. Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden om een bureau te selecteren dat de evaluatie gaat uitvoeren. De verwachting is dat het evaluatierapport het eerste kwartaal van 2018 gereed is.	Raadsinformatiebrief	Verz. vrijdag na B&W P.M.
400	28-10-2014	Raadstoezegging	Meerjarenbeleidskader 2.0 Jeugdhulp gemeente Ridderkerk (84969)	Als er rond de wachtlijsten ontwikkelingen zijn, wordt de raad hiervan op de hoogte gesteld.	01-08-2017 Er is een brief van de GRJR betreffende de laatste ontwikkelingen wat betreft wachtlijsten in de specialistische jeugdhulp. Middels een RIB zal de gemeenteraad deze informatie ontvangen.	Raadsinformatiebrief	Raad vr, 25 augustus 2017
844	20-04-2017	Raadstoezegging	Integraal Jeugdka-der Ridderkerk	Onderzocht wordt of het wenselijk is het schoolmaatschappelijkwerk van de gebiedsteams terug te brengen bij de scholen en dan met name de middelbare scholen	19-07-2017 Met de samenwerkingsverbanden PO en VO wordt aan een (gedragen) notitie SMW gewerkt. De door de raad aangenomen motie wordt hierin verwerkt. Na de zomervakantie wordt de notitie aangeboden aan het college en zal de raad via een RIB geïnformeerd worden.	Raadsinformatiebrief	Raad vr, 8 september 2017
913	04-07-2016	Raadstoezegging	Kadernota 2017 - algemene reserve	De wethouder wil met de commissie Samen leven in overleg over de ondergrens van de algemene reserve.	15-08-2017 Naar aanleiding in van de opmerking van de VVD fractie zal na overleg met de wethouder bezien worden op welke manier hieraan verdere invulling kan worden gegeven.		
1053	03-11-2016	Raadstoezegging	Begroting 2017/Hoorzitting commissie Bezwaren bij mensen thuis	De wethouder zal met de hoorcommissie overleggen hoe de commissie daar in staat en hoe eventuele problemen opgelost kunnen worden.	09-08-2017 Het onderzoek bij de leden van de bezwarencommissie heeft reeds plaatsgevonden. De RIB is in voorbereiding.	Raadsinformatiebrief	Verz. vrijdag na B&W P.M.
1204	20-04-2017	Raadstoezegging	Vragenuur / Chemours en veiligheid drinkwater	Wethouder Keuzenkamp gaat met collega Japenga in gesprek met Chemours en zullen daarbij ook de gevoelens van de raad overbrengen.	07-08-2017 Deze kwestie heeft op dit moment landelijke aandacht. Diverse lokale bestuurders én partijen in de Tweede Kamer vinden dat Chemours zo snel mogelijk volledig moet stoppen met het uitstoten van GenX. De provincie heeft onlangs besloten dat het de lozing moet terugbrengen tot een derde van het huidige niveau. Drinkwaterbedrijf Oasen vindt dat niet ver genoeg gaan en is naar de rechter gestapt. We volgen de ontwikkelingen op de voet.		
1253	29-06-2017	Raadstoezegging	Jaarstukken 2016 - Aanbestedingsproblematiek Sport en Welzijn	De raad krijgt een overzicht van wat heeft plaatsgevonden rond de aanbestedingsproblematiek SenW, waarna in overleg kan worden getreden.	20-07-2017 Tijdens de raadsvergadering van 14/09 (commissie 31/08) wordt het chronologisch overzicht met de belangrijkste ijkmomenten binnen het proces van verzakelijking van de relatie met SenW voorgelegd. Dit als onderdeel van een breder voorstel rondom de toekomstige inkoop van SW- en BE diensten.	Raadsvoorstel	Raad do, 14 september 2017

ID	Datum actie	Herkomst	Onderwerp	Actie - Toezegging	Voortgang planning en/of stand van zaken actie	Op te stellen document	Raad
1254	29-06-2017	Raadstoezegging	Jaarstukken 2016 - Indicatoren	Bij de 2e Tussenrapportage zal een nieuw overzicht met indicatoren worden verstrekt en dan kan besproken worden wat verbeterd kan worden.	01-08-2017 In de 2 ^e Tussenrapportage wordt een geactualiseerd overzicht met indicatoren opgenomen.	N.v.t.	Raad do, 2 november 2017
64	24-01-2013	Raadstoezegging	Startnotitie herstructurering woningen centrum.	Na de 1e fase zal een evaluatie volgen.	15-08-2017 De woningen zijn inmiddels door Woonvisie opgeleverd. Het openbaar gebied is nog niet gereed. Dit wordt na de bouwvak opgepakt. Aan de hand van een korte notitie in het pho wordt besproken op welke manier de evaluatie moet worden opgepakt.	Raadsinformatiebrief	Verz. vrijdag na B&W P.M.
1055	03-11-2016	Raadstoezegging	Begroting 2017 Onderwijsachterstandenbeleid	Het college wil begin volgend jaar (2017) een geactualiseerd beleidsplan Onderwijsachterstandenbeleid voorleggen aan de raad.	23-08-2017 Na jarenlange discussie over de indicatoren is men daar landelijk nu uit; echter niet over – de verdeling van - het bijbehorende budget. Verwacht wordt dat het bestaande beleid en budget nog één jaar wordt doorgeschoven. In overleg met de LEA-partners is besloten dat alle geproduceerde documenten rond het OAB-beleid te verzamelen en na het doorlopen daarvan deze op te nemen in één handboek.	Raadsinformatiebrief	Raad vr, 8 december 2017
1059	03-11-2016	Raadstoezegging	Begroting 2017/Oversteek Ridderhof richting Plaisier	De suggestie om op de oversteek een zebrapad aan te leggen wordt meegenomen bij de fiets highway over de Lagendijk.	20-07-2017 Gehele tracé is geschouwd, incl. "pleintje" waar de VOP wordt gevraagd. Met wat aanpassingen van het pleintje lijkt het goed mogelijk om de VOP aan te leggen. Ontwerptekeningen van het gehele tracé worden gemaakt. Na zomervakantie wordt overleg met bewoners gepland. Aansluitend definitieve ontwerp vaststellen en raad informeren middels RIB.	Raadsinformatiebrief	Raad vr, 29 september 2017
1203	20-04-2017	Raadstoezegging	Vragenuur / huisvesting statushouders	Als de locatie Windmolen ontwikkeld wordt, zal de Stichting Buurtbelang Drievliet daarbij worden betrokken. De locatie wordt 'meegenomen' in de Ontwikkelingsvisie.	12-07-2017 Half juni 2017 is gesproken met de Stichting Buurtbelang Drievliet. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal gestart worden met het opstellen van scenario's voor de toekomstige invulling van deze locatie. Zodra de scenario's bekend zijn, wordt ook overleg gevoerd met de Stichting.		
Raadstoezeggingen, die beschouwd kunnen worden als afgedaan.							
1060	03-11-2016	Raadstoezegging	Begroting 2017/Handhaving Distelverordening	De suggestie om vanwege het grote aantal distels te handhaven op de Distelverordening wordt meegenomen.	23-08-2017 Het Waterschap en Recreatieschap zijn aangeschreven om hen te wijzen op de verplichting distels te verwijderen en daarmee kan de toezegging beschouwd worden als afgedaan.		
1224	18-05-2017	Raadstoezegging	Vragenuur - Evenement 2 juni 2017 op Koningsplein	De raad ontvangt de toetsingscriteria voor een evenementenvergunning.	09-08-2017 De informatie is op 8 juni 2017 per e-mail verzonden.		

ID	Datum actie	Herkomst	Onderwerp	Actie - Toezegging	Voortgang planning en/of stand van zaken actie	Op te stellen document	Raad
1225	18-05-2017	Raadstoezegging	Vragenuur - Evenement 2 juni 2017 op Koningsplein.	De raad ontvangt de tijden van het optreden van Guus Bok	03-08-2017 Het optreden van Guus Bok & Robbie Taylor heeft plaatsgevonden op 2 juni van 19.30 tot 21.30 uur.		
1252	29-06-2017	Raadstoezegging	Vragenuur - Aanrijtijd ambulance ongeval met wielrenner, op 4 juni 2017 op Rijnsingel.	De raad ontvangt de aanrijtijd van de ambulance.	09-08-2017 De openstaande vraag is op 7 juli 2017 per e-mail naar de raad verzonden.		
870	21-04-2016	Raadstoezegging	Minimabeleid – evaluatie.	Eind eerste kwartaal 2017 zal het college het minimabeleid met de raad evalueren en inzichtelijk maken wat we samen met de partners aan resultaten hebben geboekt.	31-05-2017 De armoedemonitor is toegezonden.	Raadsinformatiebrief	Raad cie. do, 15 juni 2017
1141	26-01-2017	Raadstoezegging	Verordening MEE-DOEN / Minimapas	Om hoeveel kinderen het gaat en wat de kosten zijn als de Minimapas vanaf de leeftijd nul beschikbaar komt, zal worden onderzocht.	09-08-2017 Raadsinformatiebrief is 14-7-17 verzonden.	Afdoeningsbrief	Raad cie. do, 31 augustus 2017
1208	02-05-2017	Raadstoezegging	Evaluatie minimabeleid 2016	De interpretatie armoedemonitor 2016 en verdere evaluatie wordt opgesteld.	09-08-2017 Raadsinformatiebrief is 30-6-17 verzonden.	Afdoeningsbrief	Raad cie. do, 31 augustus 2017
1078	15-12-2016	Raadstoezegging	Vragenuur / Nieuw Reijerwaard grondwal	Als de resultaten van het onderzoek naar de mogelijkheden van versnelde realisatie van de grondwal bekend zijn, wordt de raad op de hoogte gesteld.	23-08-2017 In de commissie SW van maart 2017 is aangegeven dat de GR NR leidend is bij het realiseren van de grondwal. Versnelde realisatie van de grondwal is door de hoge kosten voor de gemeente niet realistisch. De toezegging kan beschouwd worden als afgedaan.		
1205	20-04-2017	Raadstoezegging	Toekomstvisie rouwcentrum Ridderkerk	College rapporteert over de voortgang en zal bekijken of bij de catering ook lokaal werkzaken kunnen worden ingezet.	11-07-2017 RIB d.d. 06-07-2017 verzonden.	Raadsinformatiebrief	Raad cie. do, 31 augustus 2017
1217	20-04-2017	Raadstoezegging	Toekomstvisie Rouwcentrum Ridderkerk	Om recht te doen aan het ontwerp van het rouwcentrum, wordt de toenmalige architect bij de verdere uitwerking van de plannen betrokken.	11-07-2017 RIB op 06-07-2017 verzonden.	Raadsinformatiebrief	Raad cie. do, 31 augustus 2017
1227	22-05-2017	Raadstoezegging	Afvalbeleidsplan 2017 - 2021	In de raadsvergadering gedane suggesties over andere inzet verenigingen, worden meegenomen naar het overleg met de verenigingen op 31 mei 2017	01-08-2017 In het overleg met de verenigingen op 31 mei is afgesproken, dat gezamenlijk alternatieve acties worden besproken om tot een andere inzet van de verenigingen te komen. De verenigingen zien nu inmiddels de noodzaak voor een andere inzet en werken aan plannen. Zo denkt Harpe Davids na over een te organiseren Duurzaamheidsconcert in 2018. De suggesties van de fracties zijn meegenomen en worden uitgewerkt. Er is nu regelmatig voortgangsoverleg met de betrokken verenigingen en de sfeer is goed.		

ID	Datum actie	Herkomst	Onderwerp	Actie - Toezegging	Voortgang planning en/of stand van zaken actie	Op te stellen document	Raad
914	04-07-2016	Raadstoezegging	Kadernota 2017 - belastinginning	In de tweede helft van 2016 wordt onderzocht of het uitbesteden van de belastinginning geld kan opleveren voor de gemeente.	15-08-2017 Raadsinformatie brief is op 14 juli 2017 verzonden.	Raadsinformatiebrief	Raad cie. do, 31 augustus 2017
1260	04-07-2017	Raadstoezegging	Jaarstukken 2016 - gratis OV 65+	De mogelijkheid van gratis OV voor minima van 65+ zal nogmaals onder de aandacht van de doelgroep worden gebracht.	01-08-2017 Een (hernieuwde) oproep is gepubliceerd in de Blauwkai van week 30 (laatste week juli).		
615	23-04-2015	Raadstoezegging	Bolnes Zuid	Eens in de zoveel tijd zal de stand van zaken rondom Bolnes-Zuid aan de raad/commissie worden meegedeeld.	11-04-2017 Bolnes-Zuid wordt opgenomen in de omgevingsvisie Ridderkerk. De toezegging kan beschouwd worden als afgedaan bij de omgevingsvisie.	Raadsvoorstel	Raad do, 14 september 2017
963	08-09-2016	Raadstoezegging	Vragenuur. Verkeerssituatie gedeelte Benedenrijweg Bolnes, ter hoogte van de afrit vanaf de Oostdijk richting Beverwaardseweg v.v.	Metingen worden uitgevoerd om te beoordelen of sprak is van onveilige situatie. Bezien kan worden of concrete andere knelpunten in hetzelfde traject daarbij kunnen worden meegenomen.	15-08-2017 Raadsinformatie brief is op 14 juli 2017 verzonden.	Raadsinformatiebrief	Raad cie. do, 7 september 2017
1011	13-10-2016	Raadstoezegging	Informatievoorziening MRDH	Het college komt met een voorstel op welke wijze de raad meer betrokken kan worden bij wat er gebeurt in en om de Metropoolregio Den Haag Rotterdam.	12-06-2017 1 juni heeft overleg plaatsgevonden met raadsleden (taakhouders) en collegeleden. Hierin zijn afspraken gemaakt over de betrokkenheid raad-MRDH.		
1079	15-12-2016	Raadstoezegging	Toekomstvisie Accommodaties Bolnes irt Beverbol	In het voorjaar krijgt de raad de visie van het college op accommodaties in Bolnes, waaronder ten aanzien van de gebruikers Beverbol.		Raadsvoorstel	Raad do, 18 mei 2017